

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

21.03.2016 № 2633/14.1.3/4-16
на № 4 від 04.02.2016

**Народному депутату України
п. Балозі І.І.**

вул. Михайла Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановний Іване Івановичу!

На виконання доручення Голови Верховної Ради України п. Гройсмана В.Б., Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваш запит від 04.02.2016 № 4, надісланий листом Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Верховної Ради України від 17.02.2016 № 04-26/24-86, та **в межах компетенції** повідомляє.

Законом України "Про природні монополії" *регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах, як зокрема, розподіл електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами (положення статті 5 Закону України "Про природні монополії").*

Згідно з положеннями статті 1 Закону України "Про електроенергетику", **електропередавальна організація** – це суб'єкт господарювання, який здійснює підприємницьку діяльність з передачі електричної енергії відповідно до ліцензії; **присудження електроустановки** – це надання електропередавальною організацією послуги замовнику із створення технічної можливості для передачі (прийняття) в місце присудження електроустановки замовника відповідної потужності до електричних мереж електропередавальної організації (у тому числі новозбудованих) електричної енергії необхідного обсягу з дотриманням показників її якості та надійності.

Непередбачуваність рішень замовника щодо присудження електроустановок певної потужності в тому чи іншому регіоні, створюють умови, за яких методологічно неможливо передбачити перспективний розвиток місцевих (локальних) електричних мереж та обґрунтувати електропередавальній організації відповідні витрати на розвиток електричних мереж. Затратний метод формування тарифу на передачу електричної енергії передбачає лише врахування витрат на утримання та обслуговування існуючих електричних мереж і, відповідно, електропередавальні організації не мають у структурі тарифу на передачу електричної енергії коштів для реконструкції електричних мереж, необхідних для присудження нових споживачів (збільшення потужності існуючих).

0067690

В інвестиційну складову тарифу на передачу електричної енергії включаються витрати на нове будівництво, реконструкцію та модернізацію електричних мереж за пооб'єктним переліком. При цьому, цей перелік не передбачає приспівання нових споживачів, а лише передбачає виконання заходів з реконструкції та модернізації електричних мереж, що пов'язані з приведенням існуючих електричних мереж електропередавальних організацій до належного технічного стану.

На сьогодні, у зв'язку з обмеженістю джерел фінансування і неприпустимістю необгрунтованого зростання тарифів на електричну енергію для кінцевих споживачів, інвестиційні програми забезпечують виконання першочергових заходів з часткової реконструкції та відновлення існуючих електричних мереж та відповідного обладнання, що знаходяться в незадовільному стані та потребують термінової заміни *з метою недопущення аварійних ситуацій*.

Таким чином, у структурі тарифів на передачу електричної енергії і, відповідно, у структурі роздрібних тарифів на електричну енергію *не враховані витрати на розвиток електричних мереж, пов'язаний із новими приспіваннями електроустановок замовників* (збільшення потужності існуючих), а враховані, зокрема, витрати на експлуатацію та утримання в належному технічному стані існуючих електричних мереж електропередавальних організацій.

Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо плати за приспівання до мереж суб'єктів природних монополій" від 22.06.2012 № 5021 (далі – Закон про приспівання), передбачено спрощення процедури приспівання до електричних мереж в залежності від типу електроустановок замовників, їх потужності та відстані, на якій вони розташовані від існуючих електричних мереж електропередавальних організацій.

Так, положеннями статті 17² Закону України "Про електроенергетику" встановлено, що вартість послуг з приспівання розраховується електропередавальною організацією у порядку, передбаченому методикою розрахунку плати за приспівання електроустановок до електричних мереж, і *обгрунтовується витратами, необхідними для будівництва та/або реконструкції електромереж від місця приспівання електроустановки замовника до місця забезпечення потужності*. Вартість послуг з приспівання електроустановок замовників, що не є стандартним приспіванням відповідно до статті 1 Закону України "Про електроенергетику", визначається проектно-кошторисною документацією відповідно до замовленої (заявленої) на приспівання потужності пропорційно до передбаченої проектом величини потужності, яку можливо додатково приспівати, відповідно до методики розрахунку плати за приспівання електроустановок до електричних мереж з урахуванням витрат на розвиток мереж для створення резерву потужності у місці забезпечення потужності. **Розроблення проектно-кошторисної документації забезпечується замовником**, крім випадків, передбачених частиною сьомою цієї статті, а її вартість є складовою частиною вартості послуг з приспівання.

Таким чином, під час надання послуги з приспівання електропередавальною організацією (суб'єкт природної монополії) здійснює, зокрема, розвиток власних електричних мереж – нове будівництво, реконструкцію або технічне переоснащення об'єктів електроенергетики, які є засобами виробництва суб'єкта природної монополії і, відповідно, такий *розвиток електричних мереж здійснюється безпосередньо власником відповідних електричних мереж* (електропередавальною організацією).

Крім того, проектування та будівництво (нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення) об'єктів електроенергетики

здійснюються відповідно до законодавства у сфері містобудівної діяльності. Оснащення об'єктів електроенергетики ліцензіатами, ціни (тарифи) на відповідні послуги (товари) яких встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, здійснюється на конкурентних засадах (частина перша статті 18 Закону України "Про електроенергетику").

При цьому, під час надання електропередавальною організацією послуги з приєднання, яке не є стандартним, розробка проектної документації забезпечується безпосередньо замовником і, як наслідок, замовник має право самостійно вибирати підрядну організацію для розроблення проектної документації, у тому числі, на конкурентних засадах. Проектна документація в подальшому узгоджується з електропередавальною організацією.

Отже, замовник має реальний контроль за обсягом робіт, необхідних для приєднання його електроустановок, і, відповідно, контроль за вартістю цих робіт.

Таким чином, окрім введення спрощеної процедури для "стандартних" приєднань, Законом про приєднання та Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, від 17.01.2013 № 32, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 08.02.2013 за № 236/22768 (далі – Правила), передбачений максимально спрощений та прозорий порядок "нестандартного" приєднання електроустановок замовників до електричних мереж, який складається з наступних етапів:

- надання електропередавальною організацією замовнику підписаного договору про приєднання до електричних мереж та підписаних технічних умов (протягом 15/30 днів з дня подання заяви), підписання договору про приєднання;

- розроблення замовником проектної документації на підставі отриманих технічних умов (впродовж нормативного строку проектування) та узгодження її з електропередавальною організацією (впродовж 15/30 днів з дня подання);

- оплата замовником вартості послуги з приєднання, яка визначається проектно-кошторисною документацією відповідно до замовленої (заявленої) на приєднання потужності пропорційно до передбаченої проектом величини потужності, яку можливо додатково приєднати, відповідно до методики розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж з урахуванням витрат на розвиток мереж для створення резерву потужності у місці забезпечення потужності;

- будівництво чи реконструкція електропередавальною організацією власних електричних мереж (впродовж нормативних строків будівництва);

- надання електропередавальною організацією договору про постачання електричної енергії або про користування електричною енергією (впродовж 5 днів з дня завершення будівництва чи реконструкції електричних мереж);

- підключення об'єкта замовника до електричних мереж (впродовж 5 днів з дня підписання договору про постачання чи користування електричною енергією).

При цьому, Правила прийняті на виконання вимог Закону про приєднання, і відповідають вимогам чинного законодавства України, а саме, Закону України "Про електроенергетику", що підтверджується результатами проведеної правової експертизи Міністерством юстиції України, у зв'язку з державною реєстрацією Правил.

Окремо зазначаємо, що на даний час успішно завершено тисячі приєднань до електричних мереж, в ході здійснення яких, правовідносини між суб'єктом природної монополії та замовником регулювались законодавством, яке набрало чинності після

01.01.2013 р. Отриманий досвід свідчить про встановлення прозорого механізму формування плати за приєднання, а також забезпечення чіткого порядку приєднання.

Також звертаємо увагу, що посилення контролю з боку суб'єктів природних монополій, якими є електропередавальні організації, за розвитком власних електричних мереж у вигляді забезпечення надання суб'єктам ринку послуг з приєднання комплексних послуг з приєднання є успішною світовою практикою здешевлення витрат суспільства на утримання засобів виробництва суб'єктів природних монополій. Україна одна з останніх, серед розвинених світових країн, у тому числі, країн Європейського Співтовариства, прийняла законодавство з питань врегулювання відносин під час надання послуг з приєднання до електричних мереж. Приєднавшись до договору про Європейське енергетичне товариство, Україна взяла на себе зобов'язання забезпечити лібералізацію електроенергетичного ринку та імплементацію норм європейського законодавства в роботу суб'єктів природних монополій. Крім того, однією з найважливіших переваг послуги з приєднання до електричних мереж є надання цієї послуги за принципом "єдиного вікна". При цьому, здійснення приєднання об'єкту до електричних мереж зводиться до мінімальної кількості процедур.

Існуюча на сьогодні схема врегулювання відносин на ринку надання послуг з приєднання враховує інтереси усіх сторін. Разом з тим, є можливість розглянути можливість прийняття будь-якої іншої схеми врегулювання відносин на ринку надання послуг з приєднання до електричних мереж, яка: 1) буде враховувати інтереси усіх сторін на паритетних засадах; 2) буде передбачати дієві джерела фінансування таких послуг; 3) у разі передбачення (впровадження) пільг з оплати послуг з приєднання, буде встановлювати механізм покриття витрат електропередавальних організацій, понесених внаслідок застосування відповідних пільг (надання послуг з приєднання до електричних мереж за цінами, які нижчі від економічно обґрунтованих) або надання безоплатних послуг з приєднання до електричних мереж. При цьому, за необхідності, зміна схеми врегулювання відносин на ринку надання послуг з приєднання має відбуватися шляхом внесення відповідних змін до Закону України "Про електроенергетику" та, як наслідок, внесення відповідних змін до підзаконних нормативно-правових актів України.

Додатково повідомляємо, що у схемі електрозабезпечення споживача електричної енергії (замовника послуги з приєднання) об'єктивно задіяні електричні мережі двох власників: 1) електричні мережі електропередавальної організації – від точки (місця) забезпечення потужності до точки приєднання (як правило, на межі земельної ділянки замовника); 2) електричні мережі споживача електричної енергії (замовника послуги з приєднання) – від точки приєднання до електроустановок та струмоприймачів. Кожен з власників вказаних мереж забезпечує проектування та будівництво (реконструкцію та/або технічне переоснащення) власних електричних мереж на конкурентних засадах та самостійно визначає виконавця.

З повагою
Голова НКРЕКП

Д. Вовк

22.03.2016 13:22
e-mail: Negodaj@ncrek.gov.ua
72407